

Vær opmærksom!

"The Imitation Game" er en smal, stærk, overrumplende, ærke-engelsk akademisk beretning om homo-sex og computer-fødsel

Af Helle Sihm, filmredaktør på Dagbladenes Bureau

"Vær opmærksom!" er den første, opfordrende replik, der lyder fra lærredet i denne sande historie om dette sande geni, Alan Turing, hans liv og værk. Sandt nok, for denne ærke-engelske, stramt akademiske, handlings-, indholds- og menings-koncentrerede beretning om en hel håndfuld vigtige og indflydelsesrige emner kræver fuld opmærksomhed for at yde fuldt udbytte.

Ikke selve filmen, men handlingen starter i 1939, da Hitler og nazi-Tyskland er uhyggeligt tæt på at vinde Anden Verdenskrig, ikke mindst takket være Enigma-maskinen, som fordrejer tyskernes meddelelser til bogstaveligt utydelige og ubrydelige koder. Ikke bare med et endeløst antal kombinationer, men kombinationer, som ændres én gang i døgnet - ved midnat - hvorefter ethvert nok så intenst, forudgående dekodnings-forsøgs-arbejde er spildt.

Trods stærkt virkende, præcist doserede og anbragte doku-film-bidder og imponerende, chokerende, computer(!)genskabte scener fra et sønderbombet London forsøger filmen ikke at være en krigsfilm, men et portræt af et anderledes, utilpasset geni i et fordømmende, intolerant samfund, hvilket fremhæves kraftigt af de lange, informationsrige og opmærksomhedskrævende eftertekster.

Historien om det sære, matematiske geni, Alan Turing, er ofte og via alle tænkelige medier berettet før. Mest bemærkelsesværdigt i filmen "Breaking The Code" fra 1996, som er opbygget præcist som denne: Åbnende med Turings politiafhøring i 1952 efter et simpelt indbrud, en afhøring, som fører til, at Turing dømmes for sin homoseksualitet, som var forbudt i England i 1950-erne, og som derefter flasher tilbage til krigen. Shakespeare- og "Jeg, Claudius"-stjernen, den erklærede og åbenlyse bøsse, Derek Jacobi, spillede her, med et stærktvirkende mix af eget privatliv og virkelig rollefigur, den homoseksuelle Turing. Her spilles han af den nye, hastigt stigende stjerne med det sære ansigt, det svære navn og det store, bredspektrede talent, Benedict Cumberbatch, og stort talent kræver det at levendegøre dette sære geni: Psykisk

voldsomt afvigende, totalt ude af stand til at forstå humor, ironi, loyalitet, ja i det hele taget mellem-menneskelige relationer: For Turing er krigen blot en slags leg, -de tyske, krypterede meddelelser, der dræber tusinder af soldater og civile, et spændende, krævende spil, der skal læres og vindes: Et "Imitation Game".

Efter en voldsom "klassisk" forelskelse i en kostskole-kammerat, som dør, og efter at være blevet mobbet, tævet, pint og ydmyget har han søgt tilflugt i sin nørdede genialitets ensomhed, som har resulteret i et Cambridge-professorat. Men i krigens dræbende kaos hentes han ud og ind i det allerhemmeligste for at udføre det allervæsentligste: Knække tyskernes Enigma-kode, og via sin fanatiske, ukuelige knoklen, sit matematiske geni, sin ulidelige selvsikkerhed, frastødende mangel på empati og loyal assistance fra et lille hold skarpe hjerner lykkes det at bryde kode, og samtidig skabe den maskine, som kommer til at ændre hele Verden: Computeren!

Det egentlige, opruskende handlings-chok kommer, da koden endelig er knækket, tyskernes meddelelser bliver decifreret, og denne fantastiske viden så ikke må bruges til at redde tusinder af liv, for så ville tyskerne jo bare opdage, at den var det, og lynhurtigt ændre koden igen, hvorefter alt arbejdet var spildt; et grufuldt, ondt dilemma.

Rundt om Cumberbatchs frastødende-fascinerende Turing-portræt spilles stærkt og markant i de mindre roller: Henrivende og karismatiske Keira Knightley er den loyale, nære veninde, Joan Clarke, Matthew Goode kollegaen Hugh Alexander, Mark Strong den magtfulde grå eminence Stewart Menzies, elegante Charles Dance kommandør Denniston som - helt indlysende - bare hader det utilpassede, udisciplinerede, uforkammede, men livsvigtige geni, Turing.

"Vær opmærksom!"-ordren gælder også og især for ikke-briter, når Turing mistænkes for at være russisk spion, fordi hans bøsse-fortid i universitetsmiljøet minder om den berygtede bøsse-spion-trio, Philby, Burgess og McLean, udødeliggjort i en række spion-thrillere, og når militære og efterretningstjenstlige forkortelser og betegnelser flintrer forbi øjne og øren.

Nok er "The Imitation Game" smal, krævende akademisk indforstået, men sproget er krystalklart øre-kræs, skuespillet frydefuldt og filmens hovedtemaer – computer-væsentighed og homo-sex-syn – både historisk og aktuelt væsentlige og spændende.

Begyndelsen til enden for den krigs-standsede geniale helt kommer, som det også fastslås i 1996-filmen, da han i 1952 opsøges af politiet efter et banalt indbrud i sit teknologi-proppede hus og han derefter, med katastrofalt udfald, fængsles for sine homoseksuelle aktiviteter. Et sært, sygt sind og en forbudt seksualitet kommer således til at total-formørke billedet af en sand, ægte, usædvanlig krigshelt og samfundsændrende opfinder-geni. Måske kan denne formfuldendte film ændre på dette?

Filmfakta

The Imitation Game - England 2014 - Instr.: Morten Tyldum - Manus: Graham Moore, Andrew Hodges - Medv.: Benedict, Cumberbatch, Keira Knightley, Matthew Goode, Mark Strong, Charles Dance, Allen Leech, Tuppence Middleton, Rory Kinnear, Tom Goodman-Hill, Steven Waddington - 113 min., farver - Dansk biografpremiere d. 29/1 2015 - Tilladt for børn over 11 år - Udlejning/Pressebilleder © SF Film/Filmcompagniet

Links

<http://cinemazone.dk/review.asp?id=9466&area=2>

<http://www.theguardian.com/film/2014/nov/16/the-imitation-game-review-engrossing-thriller-benedict-cumberbatch>

<http://www.latimes.com/entertainment/movies/la-et-mn-imitation-game-movie-review-column.html>